

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΥΠΕ (ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ)

ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/νση: Λ. Αλεξάνδρας 11

Τ.Κ.: 114 73

Πληροφορίες: Α. Κουλίδης

Τηλέφωνο: 210.6417960

Fax: 210.6430637

e-mail:

Αθήνα, 26 Νοεμβρίου 2014

Α.Π. οικ. 176528/ΔΙΠΑ

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014 – 2025.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το ν. 4014/2011 (Α΄ 209) για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, τη ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Την κοινή υπουργική απόφαση (κ.υ.α.) με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.06 για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ (Β΄ 1225).
3. Το ισχύον εθνικό και ενωσιακό κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για το περιβάλλον και ιδίως τις διατάξεις που αφορούν σε μέτρα, όρους, περιορισμούς και υποχρεώσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος, όπως επιτρεπόμενα όρια εκπομπής στερεών, υγρών και αέριων ρύπων και θορύβου, προστασία των δασών, διαχείριση

στερεών και υγρών αποβλήτων, προστασία της βιοποικιλότητας, διαχείριση των υδάτων κ.ά.

4. Το με α.π. 936/Φ.66/3.6.2014 έγγραφο της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΕΔΑ-ΥΠΥΜΕΔΙ), με το οποίο υποβλήθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014 – 2025 (α.π. ΕΥΠΕ 173101/6.6.2014), εφεξής συντομογραφούμενη ως ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ).
5. Το με α.π. 1212/Φ.97/14.7.2014 έγγραφο της ΕΔΑ-ΥΠΥΜΕΔΙ, με το οποίο υποβλήθηκε εκ νέου συμπληρωμένη η ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ (α.π. ΕΥΠΕ 173804/14.7.2014).
6. Το με α.π. οικ. 173902/17.7.2014 έγγραφο της ΕΥΠΕ, με το οποίο, στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης διαβιβάστηκε αντίγραφο της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ προς
  - τα Περιφερειακά Συμβούλια των δεκατριών Περιφερειών της χώρας,
  - το Γενικό Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, τους Ειδικούς Γραμματείς Υδάτων και Δασών, τη Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου και το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
  - τους Γενικούς Γραμματείς Δημοσίων Έργων και Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,
  - τη Γενική Γραμματέα Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού,
  - το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
  - το Γενικό Γραμματέα Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου,
  - τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας και Θεσσαλονίκης,
  - την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, προκειμένου να δημοσιοποιήσει τη ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ στο κοινό ως Αρχή Σχεδιασμού.
7. Το με α.π. 72778/27837/28.7.2014 έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Διεύθυνσης Διοίκησης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, με το οποίο διαβιβάστηκε στην ΕΥΠΕ η αποστολή ανακοίνωσης για τη δημοσιοποίηση της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ (α.π. ΕΥΠΕ 174337/8.8.2014).

8. Το με α.π. 98465/4.8.2014 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κρήτης (α.π. ΕΥΠΕ 174302/6.8.2014), στο οποίο δεν εκφράζεται αντίρρηση για την έγκριση της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ, υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
9. Το με α.π. 100741/8.8.2014 έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Διεύθυνσης Διοίκησης της Περιφέρειας Κρήτης, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην ΕΥΠΕ η αρνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας για τη ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ (α.π. ΕΥΠΕ 174379/11.8.2014).
10. Το με α.π. οικ. 174409/13.8.2014 έγγραφο της ΕΥΠΕ, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην ΕΔΑ-ΥΠΥΜΕΔΙ η υπ' αρ 9 παραπάνω απόφαση.
11. Το με α.π. οικ. 174571/27.8.2014 έγγραφο της ΕΥΠΕ, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην ΕΔΑ-ΥΠΥΜΕΔΙ η υπ' αρ 8 παραπάνω γνωμοδότηση.
12. Το με α.π. 1499/Φ.97/12.9.2014 έγγραφο της ΕΔΑ-ΥΠΥΜΕΔΙ (α.π. ΕΥΠΕ 175102/25.9.2014) με το οποίο υποβλήθηκε συμπληρωματικό τεύχος επί της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ, με επεξεργασία των παρατηρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης καθώς και προσαρμογές του κειμένου βάσει των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης.
13. Το με α.π. 174581/29.8.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ, στο οποίο δεν διατυπώνεται αντίρρηση για την έγκριση της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ (α.π. ΕΥΠΕ 174581/29.8.2014)
14. Το με α.π. 1299/18.9.2014 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΥΜΕΔΙ (α.π. ΕΥΠΕ 174931/18.9.2014), με παρατηρήσεις επί της ΣΜΠΕ- ΣΠΕΜ.
15. Το με α.π. 93754/3472/8.9.2014 έγγραφο της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ηπείρου (α.π. ΕΥΠΕ 174935/18.9.2014), με το οποίο διαβιβάζεται η κατά πλειοψηφία θετική γνωμοδότησή της επί της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ.
16. Το με α.π. 8220/225/14/26.9.2014 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου (α.π. ΕΥΠΕ 175169/29.9.2014), στο οποίο δεν εκφράζεται αντίρρηση για την έγκριση της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ και διατυπώνονται παρατηρήσεις επί της μελέτης.
17. Το με α.π. ΔΜΕΟ/3172/15.9.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Μελετών Έργων Οδοποιίας του ΥΠΥΜΕΔΙ (α.π. ΕΥΠΕ 175204/30.9.2014), στο οποίο δεν εκφράζεται αντίρρηση για την έγκριση της ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ και δίνονται κατευθύνσεις για τα επόμενα στάδια του επενδυτικού πλαισίου.

α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΜΠΕ-ΣΠΕΜ) με τους ακόλουθους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που θα πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίηση του κάθε προγράμματος, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού, καθώς και του συνόλου των φυσικών και νομικών προσώπων που θα συμμετάσχουν στις ως άνω ενέργειες.

A. Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος

A.I. Περιοχή

Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) αναφέρεται σε όλη την ελληνική επικράτεια

A.II. Στόχοι

Το ΣΠΕΜ ευθυγραμμίζεται με τους στόχους για τον τομέα των μεταφορών που έχουν διατυπωθεί:

- στη Λευκή Βίβλο «Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών – Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών» {COM(2011) 144 τελικό, 28.3.2011),
- στη δεκαετή αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρώπη 2020»,
- στην εθνική πολιτική μεταφορών,
- στις σχετικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως αυτές έχουν εκφρασθεί στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως το Connecting Europe Facility, καθώς και
- στην πρόοδο της διαδικασίας εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού για την περίοδο 2014 – 2020.

A.II. Βασικά χαρακτηριστικά

Το ΣΠΕΜ καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των μεταφορών της χώρας για την περίοδο 2014-2025 και καλύπτει όλα τα μέσα μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, εναέριας και εμπορευματικές μεταφορές). Επίσης, καλύπτει – σε σχέση με τον προγραμματισμό των υποδομών μεταφορών – τη συμβολή στον «Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών» σύμφωνα με τον Κανονισμό 1315/2013 για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, περιλαμβάνοντας επενδύσεις τόσο στο βασικό και στο εκτεταμένο δίκτυο, όσο και στη δευτερεύουσα διασυνδεσιμότητα. Επίσης, καλύπτονται οι συνδέσεις των κόμβων των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών και οι συνδέσεις με τα δίκτυα μεταφορικών υποδομών των γειτονικών χωρών.

A.II. Τομείς δράσεων

Το ΣΠΕΜ διαρθρώνεται στους ακόλουθους τομείς δράσεων:

1. Σιδηροδρομικές Μεταφορές
  - 1.1. Ολοκλήρωση του κορμού του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας (άξονας ΠΑΘΕ/Π) σε διπλή ηλεκτροκινούμενη γραμμή υψηλών ταχυτήτων με σύγχρονη σηματοδότηση, τηλεδιοίκηση και τηλεπικοινωνίες.
  - 1.2. Ολοκλήρωση και ανάπτυξη προαστιακού σιδηροδρομικού δικτύου και εξυπηρέτησης μητροπολιτικών περιοχών στην Αττική.
  - 1.3. Επενδύσεις με στόχο την εξασφάλιση διαλειτουργικότητας με προτεραιότητα στο βασικό σιδηροδρομικό δίκτυο.
  - 1.4. Επενδύσεις με στόχο την ενίσχυση της διατροπικότητας με έμφαση στην εμπορευματική μεταφορά και με ορθολογική επέκταση δικτύου σε περιοχές πλησίον των κυρίων αξόνων που σήμερα δεν εξυπηρετούνται (έμφαση στις βιομηχανικές συνδέσεις) και σύνδεση με λιμάνια και αεροδρόμια.
  - 1.5. Επενδύσεις και οργανωτικές δράσεις με στόχο την ενίσχυση σιδηροδρομικής ασφάλειας και μέσω της αυξημένης συμμετοχής ιδιωτικών επενδύσεων στον χώρο των σιδηροδρόμων.
  - 1.6. Επένδυση στον εκσυγχρονισμό του τροχαίου υλικού με ταυτόχρονο περιορισμό της πολυτυπίας του.
  - 1.7. Οργανωτικές δράσεις με στόχο τη διαμόρφωση ικανοποιητικού μηχανισμού συντήρησης υποδομών και τροχαίου υλικού.

2. Οδικές Μεταφορές
  - 2.1. Ολοκλήρωση των βασικών οδικών αξόνων της χώρας που εντάσσονται στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα και κατά προτεραιότητα στο Βασικό Οδικό Δίκτυο.
  - 2.2. Αναβάθμιση των διασυνοριακών συνδέσεων κυρίως μέσω της ολοκλήρωσης των καθέτων αξόνων της Εγνατίας Οδού.
  - 2.3. Αναβάθμιση συγκεκριμένων τμημάτων του Αναλυτικού Οδικού Δικτύου που συμβάλλουν ιδιαίτερα στην τουριστική και αγροτική ανάπτυξη.
  - 2.4. Αναβάθμιση ή υλοποίηση παρακάμψεων πόλεων και περιφερειακών οδών με στόχο την αποσυμφόρηση των αστικών ιστών και την ορθή λειτουργία των αυτοκινητοδρόμων, καθώς και βελτίωση συνδέσεων δυσπρόσιτων ή απομονωμένων περιοχών.
  - 2.5. Ανάπτυξη εφαρμογών ευφυών συστημάτων μεταφορών.
  - 2.6. Δράσεις βελτίωσης των συνθηκών οδικής ασφάλειας.
3. Θαλάσσιες μεταφορές
  - 3.1. Ολοκλήρωση έργων υποδομής που απαιτούνται σε βασικά λιμάνια της χώρας, που αποτελούν πύλες της χώρας και περιλαμβάνονται στο Βασικό Θαλάσσιο Δίκτυο των Διευρωπαϊκών Δικτύων.
  - 3.2. Προώθηση μελέτης ανάπτυξης κομβικών λιμανιών στο Αιγαίο για υποστήριξη δικτύου κομβικών λιμανιών με ακτινική εξυπηρέτηση (hub and spoke port system).
  - 3.3. Αναβάθμιση λιμανιών ή/και κατασκευή νέων σε περιοχές που συγκεντρώνουν μεγάλο όγκο επιβατών ή φορτίων.
  - 3.4. Μελέτη και υλοποίηση κατάλληλων υποδομών για την υποδοχή κρουαζιερόπλοιων.
  - 3.5. Σε σχέση με τις οριζόντιες δράσεις δίνεται προτεραιότητα σε μέτρα ασφάλειας ναυσιπλοΐας και πρόληψης/αντιμετώπισης ατυχημάτων, αντιμετώπισης θαλάσσιας ρύπανσης, στην ολοκλήρωση VTΜIS (Vessel Traffic Management and Information Systems), στην ολοκλήρωση συστήματος ISPS για αύξηση της ασφάλειας στα λιμάνια και στην προώθηση των υπηρεσιών «e-maritime», σε συστήματα έρευνας/διάσωσης και εποπτείας του θαλάσσιου χώρου (παράνομη μετανάστευση κ.λπ.).

4. Αερομεταφορές
  - 4.1. Ανάπτυξη και βελτίωση των αεροδρομίων διεθνούς σημασίας ικανοποιώντας τα κριτήρια εξασφάλισης περιβαλλοντικά βιώσιμων αερομεταφορών.
  - 4.2. Ανάπτυξη δικτύου ελικοδρομίων και συστήματος υδροπλάνων.
  - 4.3. Υλοποίηση των απαραίτητων δράσεων για προσαρμογή του εθνικού συστήματος διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας στο κανονιστικό πλαίσιο που αφορά τη διαλειτουργικότητα του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας.
5. Αστικές Συγκοινωνίες
  - 5.1. Εντός Αττικής:
    - 5.1.1. Υλοποίηση επεκτάσεων Μετρό και ολοκλήρωση ανακαίνισης της γραμμής του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου (Γραμμή 1 του Μετρό).
    - 5.1.2. Επέκταση συστήματος Τραμ.
    - 5.1.3. Περαιτέρω προώθηση της αναδιάρθρωσης και εξορθολογισμού των δημοσίων συγκοινωνιών Αττικής.
    - 5.1.4. Προμήθεια «καθαρών» αστικών λεωφορείων.
    - 5.1.5. Ολοκληρωμένο σύστημα πληροφόρησης επιβατών.
    - 5.1.6. Εκσυγχρονισμός λειτουργίας συστήματος ελέγχου των αποκλειστικών λωρίδων ΜΜΜ και δημιουργία γραμμών ταχείας διέλευσης ΜΜΜ.
    - 5.1.7. Δημιουργία υποστηρικτικών εγκαταστάσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας των φορέων αστικών συγκοινωνιών.
  - 5.2. Εκτός Αττικής:
    - 5.2.1. Ολοκλήρωση βασικής γραμμής Μετρό Θεσσαλονίκης και επέκτασή του.
    - 5.2.2. Ενέργειες και μέτρα αύξησης της χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών για υψηλότερη ποιότητα στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
    - 5.2.3. Δράσεις προώθησης, ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού αστικών συγκοινωνιών.
6. Κέντρα συνδυασμένων μεταφορών
  - 6.1. Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών με σιδηρόδρομο.
  - 6.2. Χωροθέτηση σύμφωνα με τα αναπτυξιακά σενάρια παραγωγής προϊόντων.

- 6.3. Εξορθολογισμός της μεταφορικής εμπορευματικής αλυσίδας.
- 6.4. Χρήση εξοπλισμού και λογισμικού logistics και συναφών εφαρμογών ευφών συστημάτων μεταφορών.
7. Οριζόντιες δράσεις
  - 7.1. Ασφάλεια στις μεταφορές
    - 7.1.1. Οδική ασφάλεια:
      - 7.1.1.1. Απόκτηση του αναγκαίου εξοπλισμού και διαμόρφωση υποδομών στις αρμόδιες υπηρεσίες (κυρίως από την Τροχαία) για επαρκή και αποτελεσματική αστυνόμευση της οδικής κυκλοφορίας σε αστικές κυρίως περιοχές.
      - 7.1.1.2. Ενίσχυση και προώθηση της τεχνολογίας για την ενεργητική οδική ασφάλεια, όπως συστήματα υποβοήθησης οδηγού, έξυπνες συσκευές μείωσης της ταχύτητας, δυνατότητα κλήσης έκτακτης ανάγκης επί του οχήματος (e-call), συνεργατικά συστήματα και διεπαφές οχήματος - υποδομής.
      - 7.1.1.3. Εγκατάσταση νέου (μειωμένης ενεργειακής κατανάλωσης) ή βελτίωση του υπάρχοντος φωτισμού σε ισόπεδες διασταυρώσεις αστικών και υπεραστικών περιοχών.
      - 7.1.1.4. Βελτίωση της σήμανσης και σηματοδότησης του αστικού και υπεραστικού οδικού δικτύου και ιδιαίτερα απομάκρυνση των παράνομων πινακίδων που αποσπούν την προσοχή των οδηγών.
      - 7.1.1.5. Τοπικές βελτιώσεις ορατότητας και άλλων χαρακτηριστικών ισόπεδων οδικών κόμβων αστικών περιοχών.
      - 7.1.1.6. Παραγωγή εγχειριδίων για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και εισαγωγή μαθήματος της οδικής κυκλοφοριακής αγωγής στα σχολεία.
      - 7.1.1.7. Στοχευμένες ενέργειες δημοσιότητας για πληροφόρηση του κοινού σχετικά με την οδική ασφάλεια.
      - 7.1.1.8. Δημιουργία υποδομής για τη συστηματική καταγραφή, ανάλυση και ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με παραβάσεις και παραβάτες.

7.1.1.9. Δημιουργία υποδομών για τη συστηματική καταγραφή και ανάλυση των τροχαίων ατυχημάτων με συνδυασμό δεδομένων που προέρχονται τόσο από την τροχαία όσο και από άλλους φορείς όπως Υπουργεία, νοσοκομεία, ΚΤΕΟ και κέντρα αποκατάστασης τραυματιών, για τον υπολογισμό και μελλοντική αποτροπή των βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων επιπτώσεων των τροχαίων ατυχημάτων στα θύματα αλλά στην κοινωνία γενικότερα.

7.1.2. Ασφάλεια στα άλλα δίκτυα:

7.1.2.1. Ενίσχυση ασφαλείας λιμενικών εγκαταστάσεων και αποθήκευσης των φορτίων στους λιμένες (ιδιαίτερα των επικίνδυνων προϊόντων).

7.1.2.2. Ενίσχυση της προστασίας της αεροπορικής μεταφοράς (φορτίου) από έκνομες ενέργειες.

7.1.2.3. Πιστοποίηση ασφαλείας σύμφωνα με την Οδηγία 2004/49 στον κλάδο των σιδηροδρομικών μεταφορών.

8. Μείωση αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον

8.1. Προώθηση της χρήσης μεταφορικών μέσων φιλικών προς το περιβάλλον (π.χ. οχήματα με κινητήρες φυσικού αερίου και δίκτυα εφοδιασμού).

8.2. Ενίσχυση υποδομών για υποστήριξη ηλεκτρικών οχημάτων και ηλεκτροκίνησης στις αστικές και υπεραστικές μεταφορές.

8.3. Προώθηση ενεργειών προστασίας του περιβάλλοντος στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών (πλοία νέου τύπου, εναλλακτικά καύσιμα).

9. Βελτίωση Προσβασιμότητας

9.1. Εξασφάλιση πλήρους προσβασιμότητας στα δίκτυα ΜΜΜ (σταθμοί χερσαίων μεταφορών, στάσεις αστικών συγκοινωνιών, χερσαίες ζώνες λιμένων, περιφερειακά αεροδρόμια κ.λπ.).

9.2. Δημιουργία ραμπών στα κράσπεδα των ισόπεδων διασταυρώσεων, προσβάσεων σε κτίρια σταθμών και γενικά στις αστικές περιοχές όπου αυτό είναι εφικτό.

9.3. Απελευθέρωση των πεζοδρομίων από τα κάθε είδους εμπόδια στην κίνηση των πεζών και των αμαξιδίων.

- 9.4. Κατασκευή διαδρομών με κατάλληλη πλακόστρωση για την εύκολη μετακίνηση των ανθρώπων με μειωμένη όραση.
- 9.5. Εγκατάσταση ηχητικών ειδοποιήσεων στους φωτεινούς σηματοδότες.
- 9.6. Έκδοση προδιαγραφών «προσβάσιμων χώρων» του συστήματος των μεταφορών.

B. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο σχέδιο από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης και όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του σχεδίου

B.I. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο σχέδιο από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης

Η γενική ευθυγράμμιση του ΣΠΕΜ με τους στόχους της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρώπη 2020», η υιοθέτηση προτεραιοτήτων ενθάρρυνσης τρόπων μεταφορών που περιορίζουν την περιβαλλοντική επίδραση (όπως οι σιδηροδρομικές και θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων), καθώς και οι ειδικές δράσεις του επενδυτικού πλαισίου στους τομείς «μείωση αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον» και «αστικές συγκοινωνίες», καθιστούν ικανοποιητική την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο επενδυτικό πλαίσιο. Επομένως, δεν απαιτούνται διαφοροποιήσεις του ΣΠΕΜ προς το σκοπό αυτό.

B.II. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του πλαισίου

Για την πληρέστερη προστασία και την ορθολογικότερη διαχείριση του περιβάλλοντος, η έγκριση του ΣΠΕΜ θα πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που ακολουθούν.

1. Η ολοκληρωμένη μέριμνα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα πρέπει να αποτελέσει οριζόντια απαίτηση κατά τις διαδικασίες υλοποίησης του επενδυτικού πλαισίου.

Για το σκοπό αυτό, η Αρχή Σχεδιασμού οφείλει να εγκαθιδρύσει και να εφαρμόζει κατάλληλη διαδικασία ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δράσεις προς τις οποίες θα κατευθύνονται οι επενδύσεις του πλαισίου θα χαρακτηρίζονται από επαρκή περιβαλλοντική συμβατότητα.

Δομικά στοιχεία της διαδικασίας αυτής θα μπορούσαν να αποτελέσουν, ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, τα εξής:

- 1.1. Αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο, κατά τη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών μιας επένδυσης που πρόκειται να αντλήσει πόρους από το ΣΠΕΜ, έχουν ληφθεί υπόψη:
  - η εθνική στρατηγική και οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για τη βιοποικιλότητα,
  - οι εθνικές και ενωσιακές δεσμεύσεις για την κλιματική αλλαγή, τόσο σε ότι αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και στην προσαρμογή στις μεταβολές που συντελέστηκαν ή επέρχονται,
  - το νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού, που θεσμοθετήθηκε με το ν. 4269/2014 (Α' 142), και τα σχέδια που θα έχουν υιοθετηθεί κατ' εφαρμογή του,
  - το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας/Αττικής, καθώς και ανάλογα σχέδια που ενδέχεται να θεσπιστούν για τη Θεσσαλονίκη και άλλες μεγάλες πόλεις της χώρας,
  - οι εξελίξεις στο εθνικό και ενωσιακό επίπεδο που αφορούν στην ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική, στο θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, στη γαλάζια ανάπτυξη και στην ανάπτυξη της μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου.
- 1.2. Απαιτήση ένταξης στο σχεδιασμό των επενδύσεων, ιδίως σε εκείνων που αφορούν σε υποδομές και συνδυασμένες μεταφορές, ενός εσωτερικού μηχανισμού ο οποίος θα διασφαλίζει ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η λειτουργία των έργων που θα προκύψουν θα χαρακτηρίζονται από επαρκείς δυνατότητες συμμόρφωσης στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις που θα θέτει το εκάστοτε πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο του περιβάλλοντος και οι περιβαλλοντικοί όροι των έργων. Παραδείγματα τέτοιων απαιτήσεων, για την εκπλήρωση των οποίων οι επενδύσεις θα πρέπει να προνοούν, είναι η χαρτογράφηση του θορύβου και η ανταπόκριση σε σχετικά σχέδια δράσης, η επεξεργασία υγρών αποβλήτων και η διάθεση του ανακτημένου νερού κατά τον περιβαλλοντικά βέλτιστο τρόπο, η ορθή διαχείριση στερεών και επικινδύνων αποβλήτων από τη λειτουργία μεγάλων μεταφορικών υποδομών κ.ά.

2. Στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των υποδομών που θα προκύψουν από τις επενδύσεις του ΣΠΕΜ θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος:
  - 2.1. *Ελαχιστοποίηση ζωνών κατάληψης:* Τα πλάτη των γραμμικών έργων εντός εκτάσεων του φυσικού περιβάλλοντος θα πρέπει εξαρχής να ελαχιστοποιούνται, ενώ τα συνοδά έργα κατασκευής ή λειτουργίας θα πρέπει να χωροθετούνται κατά το δυνατόν σε εκτάσεις με χαμηλή ή/και αραιά βλάστηση, με τη διάταξη των επιμέρους εγκαταστάσεων σχεδιασμένη κατά τον πυκνότερο δυνατό τρόπο.
  - 2.2. *Περιορισμός κινδύνων και οχλήσεων ως προς το φυσικό περιβάλλον:* Για παράδειγμα, τα λιμενικά έργα θα πρέπει να ενσωματώνουν σχέδια περιορισμού και αντιμετώπισης περιστατικών ρύπανσης, ενώ τα γραμμικά συγκοινωνιακά χερσαία έργα θα πρέπει να επιδρούν κατά το δυνατόν λιγότερο σε βιοτόπους σημαντικών ή ευαίσθητων ειδών πανίδας και ορνιθοπανίδας.
  - 2.3. *Αποφυγή αλλοιώσεων στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδάτων:* στο σχεδιασμό όλων των χερσαίων μεταφορικών υποδομών θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την ελαχιστοποίηση των μεταβολών στο υδρογραφικό δίκτυο και στην ποιότητα των υδάτων.
  - 2.4. *Ελαχιστοποίηση αλλοιώσεων στο εδαφικό ανάγλυφο:* οι χαράξεις των γραμμικών έργων και η χωροθέτηση των κέντρων συνδυασμένων μεταφορών θα πρέπει να σχεδιάζονται λαμβάνοντας μέριμνα για την όσο το δυνατόν μικρότερη επίδραση στο ανάγλυφο του εδάφους.
  - 2.5. *Εξαρχής λεπτομερείς προβλέψεις αποκατάστασης:* Από το στάδιο σχεδιασμού και περιβαλλοντικής αδειοδότησης κάθε χερσαίας συγκοινωνιακής υποδομής, θα πρέπει να καθορίζονται οι λεπτομέρειες της αποκατάστασης όλων των ελεύθερων επιφανειών που θα προκύψουν κατά την υλοποίηση του έργου, ενώ οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να εντάσσονται στους προϋπολογισμούς των επενδύσεων.

3. Στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των υποδομών που θα προκύψουν από τις επενδύσεις του ΣΠΕΜ θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος:
  - 3.1. *Ενσωμάτωση αρχών βιώσιμης κινητικότητας:* Τα έργα εντός των αστικών συγκροτημάτων θα πρέπει να σχεδιάζονται ενσωματώνοντας τις αρχές της ελαχιστοποίησης των ατμοσφαιρικών εκπομπών, της ενθάρρυνσης τρόπων μετακίνησης που διακρίνονται από φιλικότητα προς το περιβάλλον και της ενίσχυσης της χρήσης μέσων συλλογικής αντί ατομικής μετακίνησης.
  - 3.2. *Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς:* Οι υποδομές μεταφορών θα πρέπει να λαμβάνουν εξαρχής μέριμνα αποφυγής επιβλαβών επιδράσεων σε σημαντικά στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς, επιδιώκοντας επιπροσθέτως την ενσωμάτωση τρόπων προβολής και ανάδειξης ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής τους.
  - 3.3. *Ενίσχυση της ασφάλειας ως προς την αποφυγή ατυχημάτων με επίπτωση στο περιβάλλον ή/και ελαχιστοποίηση των συνεπειών τους:* Στο σχεδιασμό των επενδύσεων, ιδίως εκείνων που αφορούν άμεσα ή έμμεσα στην ενίσχυση της ασφάλειας των μεταφορών, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται μέριμνα για την πρόληψη ατυχημάτων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν περιβαλλοντική υποβάθμιση, καθώς και μέτρα για τον περιορισμό και την αποτελεσματικότερη δυνατή αντιμετώπιση των συνεπειών τους.
4. Η εφαρμογή των προτάσεων αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διατυπώνονται στην ενότητα 7.8 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Γ. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του πλαισίου

Η παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του επενδυτικού πλαισίου, θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων που θα καταγράφονται στις εκθέσεις παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και όποιων άλλων σχεδίων διαμορφωθούν για την εφαρμογή του ΣΠΕΜ.

Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων αυτών θα πραγματοποιείται μια φορά ανά τρία έτη, δεδομένου του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα του πλαισίου και των σχετικώς μεγάλων διαστημάτων υλοποίησης των επενδύσεων που περιέχει, και θα καταλήγει σε έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης του ΣΠΕΜ, στην οποία επίσης θα πραγματοποιείται και αξιολόγησή των παρατηρούμενων μεταβολών, καθώς και προτάσεις για τις ενδεχομένως

απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες. Η έκθεση αυτή θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής Σχεδιασμού, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να εκφράσει ενυπογράφως τις απόψεις του για το περιεχόμενο της έκθεσης.

Η εφαρμογή των προτάσεων περιβαλλοντικής παρακολούθησης που διατυπώνονται στο κεφάλαιο 8 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Δ. Χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης

Η παρούσα απόφαση ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια του ΣΠΕΜ.

Σε περίπτωση τροποποίησης του προγράμματος, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στην κ.υ.α. με α. π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225).

Ε. Δημοσιοποίηση και άλλες διατάξεις

Η Αρχή Σχεδιασμού προβαίνει, εντός δέκα ημερών από την παραλαβή της παρούσας, σε δημοσιοποίησή της για την ενημέρωση του κοινού, με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες εθνικής εμβέλειας, καθώς και με δημοσίευση της παρούσας στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου.

Η ΣΜΠΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Στις πράξεις ή αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η παρούσα απόφαση.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

Ι. ΜΑΝΙΑΤΗΣ

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ**

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
Ο. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**

Πινάκας Αποδεκτών

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
  - i. Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου
Πατησίων 147, 11251 Αθήνα
  - ii. Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού
Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
Μεσογείων & Τρικάλων 36, 11527 Αθήνα
  - iii. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος κ. Σ. Αλεξιάδη
Αμαλιάδος 17, 115 23 Αθήνα
  - iv. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Δασών κ. Γ. Αμοργιανιώτη
Χαλκοκονδύλη 31, 10164 Αθήνα
  - v. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Υδάτων κ. Κ. Τριάντη
Μ. Ιατρίδου 2 & Λεωφ. Κηφισίας, 11526 Αθήνα
2. Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
  - i. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων κ. Σ. Σιμόπουλου
Χαρ. Τρικούπη 182, 10178 Αθήνα
  - ii. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταφορών κ. Ν. Σταθόπουλου
Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε, 15669 Παπάγου
  - iii. Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Μεταφορών
Αγ. Σοφίας 10, 15451 Νέο Ψυχικό
3. Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
Γραφείο Γενικού Γραμματέα Επενδύσεων (ΕΣΠΑ) κ. Γ. Γιαννούση
Νίκης 5-7, 10180 Αθήνα
4. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Μ. Κορασίδη
Αχαρνών 2, 10176 Αθήνα
5. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού κ. Λ. Μενδώνη
Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82 Αθήνα
6. Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου
Γραφείο Γενικού Γραμματέα Λιμένων,
Λιμενικής Πολιτικής & Ναυτιλιακών Επενδύσεων κ. Α. Χριστόπουλου
Ακτή Βασιλειάδη, 18510 Πειραιάς
7. Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας
Πανόρμου 2, 11523 Αθήνα
8. Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης
Βασ. Όλγας 105, 54643 Θεσσαλονίκη

9. Περιφερειακά Συμβούλια

- i. Περιφέρειας Πελοποννήσου
Βασ. Όλγας 198, 54110 Θεσσαλονίκη
- ii. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης
Διοικητήριο, 69100 Κομοτηνή
- iii. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
Διοικητήριο, Περιοχή Ζ.Ε.Π., 50100 Κοζάνη
- iv. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
Βασ. Όλγας 198, 54110 Θεσσαλονίκη
- v. Περιφέρειας Ηπείρου
Βορ. Ηπείρου 20, 454 45 Ιωάννινα
- vi. Περιφέρειας Θεσσαλίας
Πλατεία Ρήγα Φεραίου. 41110 Λάρισα
- vii. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων
Σαμάρα 13, 49100 Κέρκυρα
- viii. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
Ν.Ε.Ο. Πατρών - Αθηνών 32 & Αμερικής, 26441 Πάτρα
- ix. Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
Υψηλάντη 1, 1ος όροφος, 351 00 Λαμία
- x. Περιφέρειας Αττικής
Λ. Συγγρού 15 -17, 117 43 Αθήνα
- xi. Περιφέρειας Πελοποννήσου
Πλ. Εθν. Μακαρίου, 22100 Τρίπολη
- xii. Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
Πλατεία Τσιροπινά – Ερμούπολη, 84100 Σύρος
- xiii. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Κουντουριώτη 1, 81100 Μυτιλήνη
- xiv. Περιφέρειας Κρήτης
Πλατεία Ελευθερίας, 71201 Ηράκλειο

Εσωτερική Διανομή

1. ΕΥΠΕ
2. Χρον. Αρχείο
3. Τμήμα Α΄
4. Α. Κουλίδης